

Jaarrekening 2015

Hoogheemraadschap

De Stichtse Rijnlanden

Vast te stellen in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 6 juli 2016

DOCS 1052970 versie 5

Adres

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten

Telefoon

(030) 634 57 00

Fax

(030) 634 59 99

E-mail

post@hdsr.nl

Internet

www.hdsr.nl

Inhoudsopgave

JAARREKENING 2015.....	1
HOOGHEEMRAADSCHAP	1
DE STICHTSE RIJNLANDEN	1
LEESWIJZER.....	3
1. SAMENVATTING JAARREKENING 2015.....	4
1.1 EXPLOITATIE	4
1.2 VOORSTEL TOT BESTEMMING VAN HET RESULTAAT.....	6
2. BALANS PER 31 DECEMBER 2015	7
2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2015	7
2.2 TOELICHTING JAARREKENING 2015.....	8
2.2.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	8
2.2.2 Toelichting balans per 31 december 2015	11
2.3 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN.....	18
3. REKENING NAAR PROGRAMMA'S	20
3.1 EXPLOITATIEREKENING NAAR PROGRAMMA'S	20
4. REKENING NAAR KOSTENDRAGERS	21
4.1 EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTENDRAGERS.....	21
4.2. TOELICHTING KOSTENDRAGERS	22
4.2.1.Toelichting kostendrager Watersysteemheffing	22
4.2.2. Toelichting kostendrager Zuiveringsheffing	23
5. REKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORT	24
5.1 EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORT.....	24
5.2 TOELICHTING REKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORT	25
IN HET JAARVERSLAG 2015 STAAT EEN UITGEBREIDE TOELICHTING OP DE BELASTINGOPBRENGSTEN.....	29
6. SPECIFICATIES	30
6.1 SPECIFICATIE ONDERHANDEN WERK EN RESTANT KREDIET PER 31-12-2015	31
6.2 STAAT VAN VASTE SCHULDEN	32
7. CONTROLEVERKLARING.....	34
8. BESLUIT	36

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Conform artikel 103 van de Waterschapswet en artikel 11 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden bieden wij u hierbij de jaarrekening 2015 van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden ter vaststelling aan.

De jaarrekening is een financieel verantwoordingsdocument en wordt ter vaststelling aangeboden aan het algemeen bestuur. Door de vaststelling van de jaarrekening verleent het algemeen bestuur aan het college décharge ten aanzien van het financieel beheer. In het jaarverslag, dat separaat wordt aangeboden, wordt nader ingegaan op het financiële beleid en de programmaverantwoording.

Aan de hand van de begroting worden de kaders door het algemeen bestuur vastgesteld en via de jaarrekening wordt gecontroleerd of de uitvoering binnen deze kaders heeft plaatsgevonden.

De accountant geeft een getrouwheidsoordeel en een oordeel over de financiële rechtmatigheid van de totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties van de jaarrekening. Naar aanleiding van de controle door de accountant is een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid verstrekt.

In de vergadering van het algemeen bestuur op 6 juli 2016 wordt de jaarrekening behandeld en vastgesteld.

Leeswijzer

In het verslagjaar is een eerste begrotingswijziging vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 8 juli 2015. De tweede begrotingswijziging is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 11 november 2015. In de jaarrekening 2015 is een extra kolom opgenomen met de aangepaste begroting na de begrotingswijzigingen (BW). De verschillen worden berekend op basis van de gewijzigde begroting en realisatie. In de jaarrekening worden positieve resultaten als voordeel (V) en negatieve resultaten als nadeel (N) vermeld.

De samenvatting en het voorstel tot bestemming van het saldo zijn in hoofdstuk 1 opgenomen. In hoofdstuk 2 staat de balans met de daarbij behorende toelichtingen. In hoofdstuk 3 tot en met 5 zijn de exploitatierekeningen naar programma's, kostendragers en kosten- en opbrengstsoorten weergegeven. In hoofdstuk 6 zijn specificaties van onderhanden werk inclusief kredietruimte van de lopende investeringsprojecten en de staat van vaste schulden opgenomen. In hoofdstuk 7 is de controleverklaring toegevoegd.

Bestuursbehandeling

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden stemt in met de concept jaarrekening 2015 en legt deze voor aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur is het bevoegd orgaan voor het vaststellen van de jaarrekening op grond van artikel 104, lid 1 van de Waterschapswet.

Publicatie

De definitieve jaarstukken worden via bekendmakingen openbaar gemaakt.

Op het moment dat de jaarstukken 2015 door het college aan het algemeen bestuur worden voorgelegd zijn de documenten voor iedereen beschikbaar. Ook worden de jaarstukken 2015 digitaal op de website www.hdsr.nl gepubliceerd.

1. SAMENVATTING JAARREKENING 2015

1.1 EXPLOITATIE

Exploitatierkening naar programma	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Vershil begroting na BW/ rekening	
Waterkeringen	9.831	12.743	12.968	12.410	558	V
Muskusrattenbeheer eigen gebied	2.829	2.616	2.616	2.612	4	V
Calamiteiten zorg	383	596	596	444	152	V
Watersysteembeheer	24.177	25.400	23.031	20.100	2.931	V
Beperking Wateroverlast	2.300	2.893	2.867	2.111	756	V
Kwaliteit van het oppervlaktewater	2.533	2.614	2.613	2.143	470	V
Zuiveringsbeheer	42.915	42.761	41.811	40.251	1.560	V
Lastendruk	3.687	3.603	3.603	3.505	98	V
Bestuur en organisatie	12.532	14.982	17.183	15.337	1.846	V
Netto lasten	101.187	108.208	107.288	98.913	8.375	V
Exploitatierkening naar kostendragers						
Watersysteemheffing	49.448	55.865	54.640	49.039	5.601	V
Zuiveringsheffing	51.739	52.343	52.648	49.874	2.774	V
Netto lasten	101.187	108.208	107.288	98.913	8.375	V

Exploitatierkening naar kostensoort	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Vershil begroting na BW/ rekening	
Rentelasten	10.144	10.399	8.899	8.504	395	V
Afschrijvingen	25.208	25.540	24.540	24.632	-92	N
Personele lasten	30.758	32.279	32.907	31.582	1.325	V
Variabele lasten	52.673	58.868	58.611	53.873	4.738	V
Totaal lasten	118.783	127.086	124.957	118.591	6.366	V
Overige opbrengsten	13.357	14.628	13.419	16.262	2.843	V
Geactiveerde lasten	4.239	4.250	4.250	3.416	-834	N
Totaal overige opbrengsten	17.596	18.878	17.669	19.678	2.009	V
Netto lasten (totaal te dekken)	101.187	108.208	107.288	98.913	8.375	V
Netto belastingopbrengsten	102.023	106.978	106.978	106.418	-560	N
Resultaat voor mutaties reserves	836	-1.230	-310	7.505	7.815	V

Netto belastingopbrengst per categorie	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Vershil begroting na BW/ rekening	
Watersysteemheffing ingezetenen	19.057	19.902	19.902	19.486	-416	N
Watersysteemheffing gebouwd	24.647	25.226	25.226	26.734	1.508	V
Watersysteemheffing ongebouwd	2.808	4.383	4.383	4.542	159	V
Watersysteemheffing natuur	118	49	49	33	-16	N
Zuiveringsheffing	55.393	57.418	57.418	55.623	-1.795	N
Netto belastingopbrengsten	102.023	106.978	106.978	106.418	-560	N

Bedragen zijn in duizenden euro's

Resultaat

In 2015 is een positief exploitatieresultaat voor mutaties reserves van € 7.505.000 gerealiseerd. De begroting na verwerking van de begrotingswijzigingen is vastgesteld met een saldo van € 310.000 negatief. De mutaties reserves zijn al bestemd op basis van de begroting 2015 en eerder vastgestelde besluiten. Op hoofdlijnen is het resultaat als volgt opgebouwd:

Exploitatierekening per kostensoort	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	
Totale lasten	118.783	127.086	124.957	118.591	6.366	V
Totale baten (incl. geactiveerde lasten)	17.596	18.878	17.669	19.678	2.009	V
Netto lasten (totaal te dekken)	101.187	108.208	107.288	98.913	8.375	V
Netto belastingopbrengsten	102.023	106.978	106.978	106.418	-560	N
Resultaat voor mutaties reserves	836	-1.230	-310	7.505	7.815	V
Mutaties bestemmingsreserves 2015	-1.141	-360	-110	-2.317	-2.207	N
Nog te bestemmen resultaat 2015	-305	-1.590	-420	5.188	5.608	V

Bedragen zijn in duizenden euro's

Toelichting op hoofdlijnen

Het positieve exploitatieresultaat voor mutaties reserves over 2015 is € 7.815.000 meer positief dan begroot. Hieronder volgen de belangrijkste verschillen groter dan € 200.000 tussen de begroting na begrotingswijzigingen en de realisatie in het jaar 2015:

Voordelen (V)

Lasten

- Lagere kapitaallasten 303
- Lagere personele lasten (niet inzetten Transitiebudget) 1.325
- Lagere variabele lasten (o.a. ICT en migratieproject) 4.738

Baten

- Opbrengst interne rentebaten 161
- Opbrengst uitkering ziektewet/detachering 443
- Opbrengst overdrachtsommen Amsterdam-Rijnkanaal 1.223
- Vrijval voorzieningen 1.049

• **Totaal** **9.242**

Nadelen (N)

Baten

- Minder opbrengst waterschapsbelasting 2015 560
- Lagere geactiveerde lasten 834

• **Totaal** **1.394**

Bedragen zijn in duizenden euro's

In paragraaf 5.2 Toelichting rekening naar kosten- en opbrengstsoort worden de verschillen tussen de begroting en de realisatie nader toegelicht.

1.2 Voorstel tot bestemming van het resultaat

Voorgesteld wordt het nog te bestemmen positief exploitatieresultaat van € 5.188.000 de volgende bestemming te geven:

Nog te bestemmen exploitatieresultaat 2015	Voorstel verdeling resultaat 2015
Algemene reserve Watersysteemheffing (toevoeging)	1
Algemene reserve Zuiveringsheffing (toevoeging)	2.300
Bestemmingsreserve Transitie (toevoeging)	1.000
Bestemmingsreserve ICT (toevoeging)	1.500
Bestemmingsreserve huisvesting (toevoeging)	387
Mutatie reserves bestemming resultaat (toevoeging)	5.188

Bedragen zijn in duizenden euro's

De onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves van totaal € 5.188.000 worden berekend op basis van het verschil tussen de gerealiseerde netto belastingopbrengsten en netto lasten per belastingcategorie in 2015. De verdeling van watersysteemheffing per belastingcategorie is conform het besluit wijziging kostentoedelingsverordening 2009 Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 21 september 2012. Op basis van de opgestelde bestuursrapportages 2015 wordt voorgesteld een bestemmingsreserve Transitie met een bedrag van € 1.000.000 en een bestemmingsreserve ICT met een bedrag van € 1.500.000 in te stellen.

Reservepositie

In de beleidsnota weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen is vastgelegd dat de bandbreedte van de reserves is bepaald op 10% tot 20% van de toe te rekenen kosten per belastingcategorie van enig begrotingsjaar. De exploitatiebegroting 2015 na begrotingswijziging heeft een omvang van € 107.288.000. Ultimo 2015 bedraagt de reservepositie van de algemene reserve inclusief het exploitatiesaldo over 2015 € 28.055.000, dit is in totaal 28% van de exploitatiebegroting. Dit percentage ligt boven de bandbreedte.

Reserve positie	Saldo 31-12-2014 na resultaat 2014	Mutaties 2015 *	Voorstel bestemming resultaat 2015	Saldo na bestemming resultaat 2015	Reserve positie
Watersysteemheffing ingezetenen	5.972	-27	-324	5.621	26%
Watersysteemheffing gebouwd	13.759	-369	270	13.660	48%
Watersysteemheffing ongebouwd	-71	454	73	456	9%
Watersysteemheffing natuur	34	0	-18	16	29%
Zuiveringsheffing	6.060	-58	2.300	8.302	16%
Totaal algemene reserve	25.754	0	2.301	28.055	28%
Afkoppelen Utrechtse Heuvelrug	246	-246	0	0	
Verkiezingen	890	-890	0	0	
Gekanaliseerde Hollandsche IJssel	39.026	897	0	39.923	
RWZI – Utrecht	1.883	2.506	0	4.389	
Waterbeheer 900 jaar	0	50	0	50	
Transitie	0	0	1.000	1.000	
ICT	0	0	1.500	1.500	
Huisvesting	0	0	387	387	
Totaal bestemmingsreserve	42.045	2.317	2.887	47.249	
Totaal	67.799	2.317	5.188	75.304	

Bedragen zijn in duizenden euro's

* Zie pagina 14 en 15 voor meer informatie over de mutaties reserves conform AB besluiten.

2. BALANS PER 31 DECEMBER 2015

2.1 Balans per 31 december 2015

Activa	Ref.	31-12-2014		31-12-2015	
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	A	288.224		287.631	
Financiële vaste activa	B	4.324		4.109	
			292.548		291.740
Vlottende Activa					
Voorraden	C	1.037		0	
Liquide middelen	D	2.651		0	
Kortlopende vorderingen	E	14.466		12.855	
Overlopende activa	F	3.520		804	
			21.674		13.659
Totaal			314.222		305.399

Bedragen zijn in duizenden euro's

Passiva	Ref.	31-12-2014		31-12-2015	
Vaste Passiva					
Algemene reserve		27.942		25.754	
Bestemmingsreserve		40.162		42.045	
Nog te bestemmen resultaat		-305		7.505	
Eigen Vermogen	G		67.799		75.304
Voorzieningen	H	10.094		10.614	
Vaste schulden	I	193.116		184.987	
			203.210		195.601
			271.009		270.905
Vlottende Passiva	J				
Netto-vlottende schulden		28.731		20.154	
Overlopende passiva		14.482		14.340	
			43.213		34.494
Totaal			314.222		305.399

Bedragen zijn in duizenden euro's

2.2 Toelichting jaarrekening 2015

2.2.1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is gebaseerd op de Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording waterschappen. De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Grondslagen waardering balans

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden in de regel niet als activa opgevoerd op de balans, maar rechtstreeks ten laste van de exploitatierekening gebracht. Een uitzondering op deze regel is onder andere mogelijk op grond van artikel 4.41 in combinatie met artikel 4.64.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met eventuele ontvangen investeringsbijdragen en cumulatieve afschrijvingen.

Daarnaast worden de materiële vaste activa, voor zover deze zich nog in het stadium van "Onderhanden werk" bevinden, vermeerderd met de eigen personeelslasten en bouwrente.

Afschrijvingsbeleid

In de "Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie HDSR" zijn de kaders voor het afschrijvingsbeleid door het algemeen bestuur vastgesteld. Vervolgens heeft het college het uit te voeren beleid nader uitgewerkt in de Regeling financieel beheer.

1. Het beleid ten aanzien van waardering en afschrijving van activa omvat in ieder geval:
 - a. investeringen met een verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs lager dan € 25.000, - worden niet geactiveerd;
 - b. de wijze waarop het waterschap omgaat met de verplichtingen uit het Waterschapsbesluit dat de bijdragen van eigen personeel, de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend en de mogelijkheid dat een redelijk deel van de kosten van ondersteunende diensten van het waterschap in de vervaardigingsprijs van vaste activa worden opgenomen;
 - c. de afbakening tussen investering en onderhoud;
 - d. de afschrijvingsmethode;
 - e. overstappen naar één moment van activeren in het jaar op 31-12 van het betreffende jaar van gereed melding;
 - f. toevoegen van activa categorieën met bijbehorende afschrijvingstermijnen.
2. Bijdragen in activa in eigendom van derden worden afgeschreven gedurende het aantal jaren dat de betreffende activa naar verwachting door derden zal worden geëxploiteerd en voor zover de betreffende uitgaven op grond van artikel 4.64 van het Waterschapsbesluit worden geactiveerd.

3. Materiële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

Activasoort	afschrijvingstermijn in jaren
Gronden en terreinen	
Grond	0
Vervoermiddelen	
Vervoersmiddelen, machines, apparaten en werktuigen	5
Veeg- en maaiboten	10
Overige bedrijfsmiddelen	
Hard- en Software	3
Overige bedrijfsmiddelen	5
Bedrijfsgebouwen	
Kantoren, magazijnen en loodsen	40
Woonruimten	
Dienstwoningen	40
Waterkeringen	
Dijk en dijkverzwaring	40
Kades, beschoeiing en oevervoorzieningen	10
Waterkering - hoogte en beschoeiing	10
Waterkering - stabiliteit en ruimtegebruik	30
Damwanden - hout/ kunststof	30
Damwanden - Staal	50
Watergangen, kunstwerken en gemalen waterkwantiteitsbeheer	
Ruilverkaveling en landinrichting	25
Watergangen en duikers	25
Gemalen en rioolgemalen (bouwkundig)	25
Gemalen en rioolgemalen (Werktuigbouwkundig)	20
Gemalen en rioolgemalen (elektrotechnisch)	15
Stuwen (bouwkundig)	25
Stuwen (Werktuigbouwkundig)	20
Stuwen (elektrotechnisch)	15
Paden en bruggen	15
Vispassages	25
Inlaatconstructies	25
Peilaanpassingen	25
Zuiveringstechnische werken	
RWZI - (civiel/ beton)	50
RWZI - (rioolgemaal werktuigbouwkundig)	20
RWZI (bouwkundig)	30
RWZI (elektrotechnisch)	15
Proces automatisering	10
Persleiding	40
Paden en bruggen	
Paden en bruggen (voorheen wegen)	15

4. Investerings worden veelal verzameld op één project en vervolgens per activasoort geactiveerd.

5. Bovenstaande termijnen zijn richtinggevend, versnelde afschrijving wordt toegepast als de gebruiksduur tegenvalt.

Financiële vaste activa

De deelnemingen en aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank zijn conform de comptabiliteitsvoorschriften gewaardeerd op basis van de historische aanschafwaarde. De aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank kunnen niet vrijelijk verhandeld worden. De afkoopsom landinrichtingsrente Lopikerwaard is opgenomen tegen de verkrijgingsprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden opgenomen tegen de nominale waarde. De post “dubieuze debiteuren” is als waarde correctie op de debiteuren onder de kortlopende vorderingen opgenomen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Algemene reserve

De algemene reserve van het waterschap fungeert als een algemeen weerstandsvermogen en heeft geen specifieke bestemming. De algemene reserve dient om eventuele toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen en om een eventueel negatief begrotingsresultaat op te vangen. De algemene reserve kan worden ingezet voor tariefsegalisatie per belastingcategorie. Als er van tariefsegalisatie gebruik wordt gemaakt, dan wordt er alleen onttrokken aan de reserve van de specifieke belastingcategorie.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve is een afgezonderd deel van het eigen vermogen, dat is vastgesteld door het algemeen bestuur ter realisering van een bepaald doel.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde en zijn nagenoeg allemaal als langlopend aan te merken, tenzij anders wordt vermeld.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de gerealiseerde aflossingen. De vaste schulden hebben een looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De kortlopende schulden en overlopende passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Grondslagen resultaatbepaling

Nog te bestemmen resultaat

Ten aanzien van de resultaatsbepaling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de jaarrekening is opgesteld volgens het stelsel van baten en lasten;
- lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben;
- verliezen worden als last genomen op het moment dat ze voorzienbaar zijn;
- belastingopbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben;
- belastingopbrengsten worden opgenomen onder aftrek van dotaties aan dubieuze debiteuren in verband met oninbaarheid.

2.2.2 Toelichting balans per 31 december 2015

A. Materiële vaste activa

Staat van materiële vaste activa		Mutaties 2015				
	Saldo 31-12-2014	(Des)investeringen *	Ontvangen doorbel. aan derden/subsidie	Overboeking onderhanden werk	Afschrijvingen	Saldo 31-12-2015
Materiële vaste activa gereed						
Gronden	13.948			-136		13.812
Vervoermiddelen	169			0	32	137
Overige bedrijfsmiddelen	499			697	436	760
Bedrijfsgebouwen	5.466	1.037		-8	194	6.301
Woonruimten	119				5	114
Waterkeringen	14.172	-213		6.264	1.530	18.693
Watergangen, kunstwerken en gemalen waterkwantiteitsbeheer	78.699			7.623	5.274	81.048
Zuiveringstechnische werken	160.381			2.672	16.946	146.107
Wegen	0			715		715
Totaal werken in exploitatie	273.453	824	0	17.827	24.417	267.687
Onderhanden werk						
Gronden	12	-136	-10	136		2
Overige bedrijfsmiddelen	0	0		0		0
Bedrijfsgebouwen	890	996		-697		1.189
Woonruimten	2	182	-11	8		181
Waterkeringen	8.277	6.292	-56	-6.264		8.249
Watergangen, kunstwerken en gemalen waterkwantiteitsbeheer	4.064	10.602	-784	-7.623		6.259
Zuiveringstechnische werken	1.526	5.210		-2.672		4.065
Wegen	0	715		-715		0
Totaal onderhanden werk	14.771	23.861	-861	-17.827	0	19.944
Totaal materiële vaste activa	288.224	24.685	-861	0	24.417	287.631

Bedragen zijn in duizenden euro's

* Investerings zonder project worden direct geactiveerd. Investerings, die via projecten lopen, worden via onderhanden werk overgeboekt. In het jaarverslag staat een uitgebreide toelichting op de diverse investeringen en onderhanden werk.

Bedrijfsgebouwen

In de vergadering van 22 oktober 2014 heeft het Algemeen Bestuur besloten het pand aan Poldermolen 3 te verkopen. Door dit besluit is de getaxeerde waarde van het pand per 31-12-2014 onder de rubricering voorraden opgenomen. In 2015 is het gebouw nog volledig in gebruik door HDSR en niet verkocht. In overleg met de accountant is de boekwaarde weer opgenomen onder de activa bedrijfsgebouwen en niet meer onder de post voorraden.

Onderhanden werk

In paragraaf 6.1 staat een specificatie onderhanden werk en restant kredietruimte per 31-12-2015.

Activeringen groter dan € 500.000 per project	Activering in 2015
Synergie KR Odijk/Bunnik	2.872
DW Oost en LW Boezem	2.010
Grote Heicopkade zuid	1.701
RWZI Utrecht instandhouding huidige installatie	1.539
Grechtkade oost (109F1)	941
Gekanaliseerde Hollandsche IJssel Achthoven-IJsselstein	880
Sluisbrug Goejanverwelle	713
Totaal activeringen groter dan € 500.000 per project	10.656
Overige activeringen kleiner dan € 500.000 per project	7.171
Totaal	17.827

Bedragen zijn in duizenden euro's

B. Financiële vaste activa

	Saldo 31-12-2014	Mutaties 2015	Saldo 31-12-2015
Overige uitzettingen > 1 jaar:			
Aandelen Nederlandse Waterschapsbank	31		31
Afkoop landinrichtingsrente Lopikerwaard	4.293	-215	4.078
Totaal	4.324	-215	4.109

Bedragen zijn in duizenden euro's

Aandelen Nederlandse Waterschapsbank

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden beschikt over 0,49% van het aandelenkapitaal van de Nederlandse Waterschapsbank.

Afkoop en herfinanciering landinrichtingsrente Lopikerwaard

Conform het besluit van het algemeen bestuur van 23 april 2014 heeft de afkoop en herfinanciering van de landinrichtingsrente plaatsgevonden. Vanaf 2015 wordt in 20 jaar jaarlijks een bedrag voor afschrijving in mindering worden gebracht.

Vlottende activa

Onder de vlottende activa worden de liquide middelen, de kortlopende vorderingen en de overlopende activa afzonderlijk opgenomen.

C. Voorraden

In 2015 is in overleg met de accountant de boekwaarde overgeboekt naar de bedrijfsgebouwen en is de waarde niet meer onder de post voorraden opgenomen.

D. Liquide middelen

	Saldo 31-12-2014	Saldo 31-12-2015
ING Bank/Postbank	2.651	0
Totaal	2.651	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

In 2015 zijn de bankrekeningen bij de ING bank beëindigd in verband met de inningen door BghU op een nieuwe bankrekening.

E. Kortlopende vorderingen

Debiteuren		Saldo 31-12-2014		Saldo 31-12-2015
Debiteuren belastingen	10.054		8.341	
Dubieuze debiteuren belastingen	-1.760		-2.898	
Nog op te leggen kohieren	2.190		3.567	
		10.484		9.010
Debiteuren overig	4.371		4.233	
Dubieuze debiteuren overig	-406		-406	
		3.965		3.827
Waarborgsommen		17		18
Totaal		14.466		12.855

Bedragen zijn in duizenden euro's

Debiteuren belastingen

De belastingheffing en invordering is aan Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU) uitbesteed. De vorderingen op de debiteuren belastingen zijn met inachtneming van de betaaltermijn direct opeisbaar.

Dubieuze debiteuren belastingen

De post dubieuze debiteuren belastingen heeft tot doel het risico van het niet invorderen van belastingdebiteuren af te dekken (risicodekking). Via deze balanspost worden de belastingdebiteuren op basis van de nog te ontvangen bedragen verminderd met posten, die naar verwachting door het waterschap niet geïnd kunnen worden als gevolg van vermindering, kwijtschelding en oninbaarheid. Er is een bedrag van € 2.898.000 voor eventuele dubieuze debiteuren in mindering op de debiteuren belastingen gebracht.

Nog op te leggen kohieren

BghU heeft een inschatting van € 3.567.000 gemaakt van de nog te verwachten belastingopbrengsten over 2015, 2014 en 2013. De aanslagen worden in 2016 opgelegd en hebben voornamelijk betrekking hebben op zuiveringsheffing bedrijven, die een aanslag ontvangen op basis van aangifte na afloop van het belastingjaar.

Debiteuren overig

Onder de post debiteuren overig in de tabel debiteuren zijn alle overige vorderingen van De Stichtse Rijnlanden geboekt. Hieronder volgt een overzicht van de grote openstaande vorderingen:

- Hoogheemraadschap AGV inzake Waterakkoord Weerdsloot € 2.400.000
- Bijdrage MRB restant 10% over 2015 € 745.000
- Afrekening vaarwegbeheer 2014 Provincie Zuid-Holland € 250.000
- Detachering personeel € 176.800
- Bijdrage template serious game € 84.700

Dubieuze debiteuren overig	Saldo 31-12-2014	Mutaties 2015		Saldo 31-12-2015
		Toename	Afname	
Dubieuze debiteuren overig	406	0	0	406
Totaal	406	0	0	406

Bedragen zijn in duizenden euro's

In 2015 is een bedrag ontvangen met betrekking tot een oude dubieuze vordering. Dit bedrag is nog niet afgeboekt op de post dubieuze debiteuren in verband met de lopende bezwaarprocedure.

F. Overlopende activa

	Saldo 31-12-2014	Saldo 31-12-2015
Nog te ontvangen bedragen	405	312
Vooruitbetaalde bedragen	3.115	492
Totaal	3.520	804

Bedragen zijn in duizenden euro's

Nog te ontvangen bedragen

In de post nog te ontvangen bedragen zijn onderstaande bedragen opgenomen:

- Provincie Zuid-Holland afrekening vaarwegbeheer 2015 € 223.000
- Streekarchief Woerden teruggaaf BTW over de jaren 2008 t/m 2013 € 101.000

Vooruitbetaalde bedragen

In 2015 is er geen overlopende post van ongeveer € 2.000.000 voor aflossing en rente opgenomen voor een langlopende lening. In verband met de herstructurering van de leningenportefeuille is het aflossingsschema gewijzigd. Hierdoor staat er per 31-12-2015 geen overlopende post voor de leningen op de balans. Daarnaast zijn de vooruitbetaalde bedragen voor het volgende boekjaar met een bedrag van € 570.000 lager dan in de jaarrekening 2014.

G. Eigen vermogen

Eigen vermogen	Saldo 31-12-2014	Verdeling resultaat 2014	Mutaties 2015	Nog te bestemmen resultaat 2015	Saldo 31-12-2015
Algemene reserves	27.942	-2.188			25.754
Te bestemmen algemene reserves	-2.188	2.188	0	2.301	2.301
Bestemmingsreserves	40.162	1.883			42.045
Te bestemmen bestemmingsreserve	1.883	-1.883	2.317	2.887	5.204
Totaal	67.799	0	2.317	5.188	75.304

Bedragen zijn in duizenden euro's

Algemene reserve belastingcategorie	Saldo 31-12- 2014	Verdeling resultaat 2014	Saldo na verdeling resultaat 2014	Mutaties 2015	Voorstel bestemming resultaat 2015	Saldo na verdeling resultaat 2015
WSH ingezetenen	6.586	-614	5.972	-27	-324	5.621
WSH gebouwd	15.391	-1.632	13.759	-369	270	13.660
WSH ongebouwd	1.560	-1.631	-71	454	73	456
WSH natuur	-34	68	34	0	-18	16
Zuiveringsheffing	4.439	1.621	6.060	-58	2.300	8.302
Totaal	27.942	-2.188	25.754	0	2.301	28.055

Verdeling resultaat 2014

Het nog te bestemmen negatieve saldo van 2014 van € 305.000 is verwerkt conform het besluit van het algemeen bestuur op 8 juli 2015 in de stand van de reserves.

Mutaties 2015

In de kolom mutaties 2015 zijn de mutaties opgenomen conform het bestuursbesluit verwerking uitspraak Hoge Raad met betrekking tot natuurterreinen in de reserves. Dit besluit is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 16 december 2015.

Bestemmingsreserve	Saldo na bestemming resultaat 2014	Mutaties 2015	Saldo na mutaties 2015	Voorstel bestemming resultaat 2015	Saldo na mutatie resultaat 2015
Afkoppelen Utrechtse Heuvelrug	246	-246	0	0	0
Verkiezingen	890	-890	0	0	0
GHIJ (Gekan Hollandsche IJssel)	39.026	897	39.923	0	39.923
RWZI -Utrecht	1.883	2.506	4.389	0	4.389
Waterbeheer 900 jaar	0	50	50	0	50
Transitie	0	0	0	1.000	1.000
ICT	0	0	0	1.500	1.500
Huisvesting	0	0	0	387	387
Totaal	42.045	2.317	44.362	2.887	47.249

Bedragen zijn in duizenden euro's

Mutaties 2015

In de kolom mutaties 2015 zijn de mutaties opgenomen conform de vastgestelde bestuursbesluiten in 2015 en voorgaande jaren. Hieronder volgt een toelichting op de bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve Afkoppelen Utrechtse Heuvelrug

In 2010 is een totaalbedrag van € 450.000 voor de afkoppelsubsidie Utrechtse Heuvelrug als bestemmingsreserve gereserveerd. In 2015 is de subsidieregeling afkoppelen Utrechtse Heuvelrug definitief beëindigd. Het resterende saldo van de bestemmingsreserve met een bedrag van € 246.000 is volledig onttrokken aan de reserve.

Bestemmingsreserve Verkiezingen

In 2015 zijn de verkiezingen gehouden voor de algemene besturen van de waterschappen. De kosten met een bedrag van € 1.279.000 zijn volledig in mindering gebracht op de bestemmingsreserve verkiezingen. Per saldo is er in 2015 aan de bestemmingsreserve een bedrag van € 890.000 onttrokken.

Bestemmingsreserve Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ)

Op 12 februari 2015 is in de vergadering van het algemeen bestuur het besluit genomen om een reserve voor de GHIJ te bestemmen. Aan de reserve wordt de berekende rente over 2015 met een totaal van € 1.561.000 toegevoegd. In 2015 is een bedrag van € 664.000 met betrekking tot GHIJ aan kosten gerealiseerd. Per saldo is een bedrag van € 897.000 via de exploitatie toegevoegd aan bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve RWZI - Utrecht

In de begroting 2015 is een toevoeging van € 750.000 aan de bestemmingsreserve verwerkt.. Op basis van de vastgestelde tweede begrotingswijziging 2015 in de vergadering van het algemeen bestuur op 11 november 2015 is een onttrekking van € 250.000 ten behoeve van de bestemmingsreserve RWZI - Utrecht opgenomen. De extra toevoeging komt voort uit het 'spaarmodel RWZI Utrecht' waartoe in de voorjaarsnota 2014 is besloten. Dit spaarmodel houdt in dat 1,5% meer belasting wordt geheven aan zuiveringsheffing om de kostenstijging als gevolg van de nieuwbouw van de RWZI Utrecht in de toekomst te kunnen opvangen (afvlakken). Bovengenoemde besluiten resulteren in een toevoeging van € 2.506.000 in 2015.

Bestemmingsreserve Waterbeheer 900 jaar

In januari 2015 is de "Evaluatie beleid Cultuurhistorie" in de commissie behandeld. Conform de vastgestelde evaluatie wordt vanaf 2015 een bedrag van € 50.000 per jaar gereserveerd om in het jaar 2022 de viering van "900 jaar waterbeheer" te organiseren. In 2022 zal voor de reserve een bedrag van totaal € 400.000 zijn gereserveerd.

Voorstel bestemming resultaat 2015

In de kolom voorstel bestemming resultaat 2015 is een voorstel opgenomen voor het instellen van nieuwe bestemmingsreserves met een toevoeging vanuit het resultaat 2015. Hieronder volgt een toelichting op de in te stellen bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve Transitie

Op basis van de opgestelde bestuursrapportages 2015 wordt voorgesteld in het voorstel bestemming resultaat 2015 een bestemmingsreserve Transitie met een bedrag van € 1.000.000 in te stellen.

Bestemmingsreserve ICT

Op basis van de opgestelde bestuursrapportages 2015 wordt voorgesteld in het voorstel bestemming resultaat 2015 een bestemmingsreserve ICT met een bedrag van € 1.500.000 in te stellen.

Bestemmingsreserve Huisvesting

In 2015 is de voorziening groot onderhoud Poldermolen 2 vrijgevallen. In het voorstel bestemming resultaat 2015 wordt voorgesteld de vrijval van € 387.000,-- van deze voorziening in een bestemmingsreserve Huisvesting te storten. Een deel van de (niet activeerbare) kosten die samenhangen met de verbouwing van Poldermolen 2 (o.a. tijdelijke huisvestingskosten) komen ten laste van deze bestemmingsreserve.

H. Voorzieningen

	Saldo 31-12- 2014	Dotatie 2015	Afname 2015	Vrijval 2015	Saldo 31-12- 2015
Arbeid gerelateerde verplichtingen					
Uitkeringen voormalig bestuursleden	174	6	20	0	160
Uitkeringen voormalig personeel	22	937	11	-3	945
Baggeren en saneren van waterlopen					
Baggeren en saneren van waterlopen	8.795	0	3.300	-885	4.610
Toestandsafhankelijk watersysteemonderhoud	0	5.554	1.502	0	4.052
Overige onderhoudswerkzaamheden					
Groot onderhoud Poldermolen 2	606	234	130	0	710
Groot onderhoud Poldermolen 3	389	70	12	-387	60
Groot onderhoud Dijkhuis Jaarsveld	108	48	79	0	77
Totaal voorzieningen	10.094	6.849	5.054	-1.275	10.614

Bedragen zijn in duizenden euro's

Uitkeringen voormalig bestuursleden

De actuariële berekening voor de uit te betalen pensioenen ten behoeve van voormalig bestuursleden is in 2012 opgesteld. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de contante waarde van de toekomstige verplichtingen conform de actuariële berekening. Voor de hoogheemraden is de opbouw van de pensioenen aan derden uitbesteed. Aan de pensioenbeheerder wordt de premie per maand en eventuele aanvullingen op de waarde betaald. Deze kosten zijn verwerkt in de exploitatie van 2015.

Uitkeringen voormalig personeel

Deze voorziening wordt aangehouden voor nog te betalen bedragen aan voormalig personeel. De omvang van de voorziening wordt jaarlijks opnieuw berekend. In 2015 is een extra dotatie met een bedrag van € 937.000 berekend voor te betalen bedragen in de komende jaren.

Baggeren en saneren waterlopen

Vanaf 2015 worden er geen dotaties aan de voorziening baggeren toegevoegd en zal de voorziening na afronding van de achterstandsprojecten baggeren worden beëindigd. In het bestuursbesluit van 18 februari 2015 met betrekking tot het vaststellen Groot onderhoudsplan Baggeren 2015 t/m 2020 is besloten dat er een bedrag van € 226.000 wordt overgeheveld naar de voorziening toestandsafhankelijk watersysteemonderhoud. Na afstemming van de lopende baggerprojecten is vastgesteld dat er een bedrag van € 659.000 kan vrijvallen in de exploitatie van 2015.

Toestandsafhankelijk watersysteemonderhoud

In de vergadering op 18 februari 2015 is door het Algemeen Bestuur vastgesteld een voorziening toestandsafhankelijk watersysteemonderhoud in te stellen. Onder deze voorziening vallen de werkzaamheden van maaien, baggeren en bestrijden plaagsoorten. Conform het besluit is in 2015 een bedrag van € 4.245.000 aan de voorziening toegevoegd. Daarnaast is er een extra bedrag van € 43.000 aan de voorziening toegevoegd op basis van de verdeling overdrachtsloten Amsterdam Rijnkanaal (ARK). In het bestuursbesluit van 18 februari 2015 tot het vaststellen Groot onderhoudsplan Baggeren 2015 t/m 2020 is besloten dat er een bedrag van € 226.000 wordt overgeheveld naar de voorziening toestandsafhankelijk watersysteemonderhoud. Voor het onderdeel plaagsoorten is eind 2015 een evaluatie opgesteld waaruit blijkt dat de kosten hoger zijn dan in eerste instantie is ingeschat. De bestrijding vereist een intensieve aanpak voor de periode 2015 tot en met 2019. Voor de bestrijding van de plaagsoorten is in 2015 een extra bedrag van € 1.040.000 aan de voorziening toegevoegd. In totaal is er een bedrag van € 5.554.000 aan de voorziening toegevoegd.

Groot onderhoud

In 2014 is door het Algemeen Bestuur besloten Poldermolen 2 te moderniseren en Poldermolen 3 te verkopen. De onderhoudsvoorziening voor Poldermolen 2 wordt in 2015 gehandhaafd, omdat de verbouwing van het pand naar verwachting in 2016 zal starten. De benodigde omvang van de voorziening voor Poldermolen 2 wordt opnieuw beoordeeld, nadat de verbouwing van Poldermolen 2 is afgerond. De voorziening Poldermolen 3 is per 31-12-2015 vastgesteld op € 60.000. Hierdoor is een bedrag van € 387.000 ten gunste van de exploitatie geboekt.

I. Vaste schulden

Onderhandse leningen	Saldo 31-12-2014	Lening 2015	Aflossing 2015	Saldo 31-12-2015
Obligatieleningen	16			16
Binnenlandse banken en overige instellingen	193.100	6.000	14.129	184.971
Totaal	193.116	6.000	14.129	184.987

Bedragen zijn in duizenden euro's

Leningen bij financiële instellingen

Er is in het verslagjaar een lening van € 6.000.000 aangetrokken. Daarnaast is er voor een bedrag van € 14.129.000 aan reguliere aflossingen betaald. Voor een verdere detaillering van de vaste schulden wordt verwezen naar de "Staat van vaste schulden" in paragraaf 6.2 van de jaarrekening.

J. Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk de netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar en de overlopende passiva opgenomen.

Netto-vlottende schulden	Saldo 31-12-2014	Saldo 31-12-2015
Nederlandse Waterschapsbank	17.462	9.774
Crediteuren	7.241	6.711
Te betalen belastingen en premies	2.185	1.995
Overige kortlopende schulden	1.843	1.674
Totaal	28.731	20.154

Bedragen zijn in duizenden euro's

In de post overige kortlopende schulden is een bedrag van € 1.158.000 verwerkt voor nog te betalen bedragen naar aanleiding van de Hoge Raad inzake correctie ongebouwd en natuur.

Kredietfaciliteiten

Het waterschap heeft een kredietfaciliteit van € 30.000.000 bij de Nederlandse Waterschapsbank.

Overlopende passiva	Saldo 31-12-2014	Toename 2015	Afname 2015	Saldo 31-12-2015
Verplichtingen	6.405		1.126	5.279
Ontvangen voorschotten:				
Dijkverzwaring Centraal Holland	4.720	1.988	2.247	4.461
KWA+	0	530	418	112
Overige voorschotten	3.357	1.131	0	4.488
Totaal	14.482	3.649	3.791	14.340

Bedragen zijn in duizenden euro's

Verplichtingen

Onder de post verplichtingen zijn onder andere de volgende bedragen opgenomen:

- € 3.120.000 nog te betalen rente langlopende leningen;
- € 1.420.000 aan het jaar 2015 toe te rekenen kosten;
- € 739.000 nog te betalen saldo GR MRB t/m 2015.

Ontvangen voorschotten

Onder de post verplichtingen zijn onder andere de volgende bedragen opgenomen:

- € 4.461.000 saldo ontvangen voorschotten minus kosten Dijkverzwaring Centraal Holland
- € 112.000 saldo ontvangen voorschotten minus kosten KWA+
- € 3.712.000 diverse ontvangen voorschotten voor toekomstige projecten en taakoverdrachten;
- € 776.000 ontvangen voorschotten samenwerkingsverbanden, buitenlandse projecten, gemeenschappelijke regelingen en overigen.

2.3 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Gemeenschappelijke regeling AQUON

De waterschappen Delfland, Brabantse Delta, Hollandse Delta, Aa en Maas, De Dommel, Rijnland, Schieland en Krimpenerwaard, Rivierenland en De Stichtse Rijnlanden nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling AQUON. De taken liggen op het gebied van monsterneming, analyse en rapportage van chemisch, fysisch en biologisch onderzoek naar de eigenschappen van het natte milieu. In 2012 heeft De Stichtse Rijnlanden zich met de andere acht deelnemende waterschappen garantgesteld voor de door de NWB versterkte lening van € 4.535.000. De Stichtse Rijnlanden heeft samen met de andere partners in 2013 een kredietfaciliteit van € 7.000.000 verstrekt. Het aandeel van De Stichtse Rijnlanden in de garantstelling bedraagt 5,62%.

Garantieverklaring

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden staat borg voor een bedrag van € 820.000 voor de overeengekomen deelname met het Waterschapshuis.

Leningen bij financiële instellingen

Voor de aflossingen in 2016 op langlopende leningen bij financiële instellingen is een bedrag van € 12.540.820 berekend.

Leaseverplichtingen

De leaseverplichtingen van totaal € 5.253.397 met een looptijd tot en met 2021 hebben betrekking op het wagenpark.

Schatkistbankieren

Vanaf 2014 zijn decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist van het Rijk aan te houden. Als overtollige liquide middelen worden gezien alle middelen boven het drempelbedrag. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal tot € 500 miljoen en is altijd minimaal € 250.000 en de benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een waterschap dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist houden.

Het drempelbedrag voor 2015 is € 803.000

Gemiddeld aangehouden bedrag per kwartaal:

1 ^e kwartaal 2015	€ 0
2 ^e kwartaal 2015	€ 0
3 ^e kwartaal 2015	€ 0
4 ^e kwartaal 2015	€ 0

In 2015 is Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden niet boven het drempelbedrag per kwartaal uitgekomen en heeft geen middelen aangehouden in de schatkist aan het eind van de vier kwartalen.

3. REKENING NAAR PROGRAMMA'S

3.1 Exploitatierekening naar programma's

Totaal netto lasten per programma	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	V/N
Primaire, regionale en overige waterkeringen	12.743	12.968	12.410	558	V
Muskusrattenbeheer eigen gebied	2.616	2.616	2.612	4	V
Calamiteitenzorg	596	596	444	152	V
Watersysteembeheer	25.400	23.031	20.100	2.931	V
Beperking wateroverlast	2.893	2.867	2.111	756	V
Kwaliteit van het oppervlaktewater	2.614	2.613	2.143	470	V
Zuiveringsbeheer	42.761	41.811	40.251	1.560	V
Lastendruk	3.603	3.603	3.505	98	V
Bestuur en Organisatie	14.982	17.183	15.337	1.846	V
Totaal netto lasten programma's	108.208	107.288	98.913	8.375	V

	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	V/N
Netto belastingopbrengst per categorie					
Watersysteemheffing ingezetenen	19.902	19.902	19.486	-416	
Watersysteemheffing gebouwd	25.226	25.226	26.734	1.508	
Watersysteemheffing overig ongebouwd	4.383	4.383	4.542	159	
Watersysteemheffing natuur	49	49	33	-16	
Zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing	57.418	57.418	55.623	-1.795	
Totaal netto belastingopbrengsten	106.978	106.978	106.418	-560	N
Resultaat voor mutaties bestemmingsreserves	-1.230	-310	7.505	7.815	V
Mutatie reserve afkoppelen UH	0	0	246	246	
Mutatie reserve verkiezingen	890	890	890	0	
Mutatie reserve GHIJ	-500	-500	-897	-397	
Mutatie reserve RWZI Utrecht	-750	-500	-2.506	-2.006	
Mutatie reserve Waterbeheer 900 jaar	0	0	-50	-50	
Mutaties bestemmingsreserves	-360	-110	-2.317	-2.207	N
Mutaties nog te bestemmen resultaat 2015	-1.590	-420	5.188	5.608	V

Bedragen zijn in duizenden euro's

Voor een uitgebreide toelichting op de rekening naar programma's verwijzen wij u naar het jaarverslag 2015.

4. REKENING NAAR KOSTENDRAGERS

4.1 Exploitatierekening naar kostendragers

Kostendrager	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	V/N
Watersysteemheffing					
Totale netto lasten (a)	55.865	54.640	49.039	5.601	V
<i>Opbrengsten</i>					
Belastingopbrengsten	49.560	51.198	53.367	2.169	V
Kwijtscheldingen	0	-1.360	-1.656	-296	N
Oninbaar	0	-278	-916	-638	N
Totaal opbrengsten (b)	49.560	49.560	50.795	1.235	V
Resultaat voor mutaties reserves (b-a)	-6.305	-5.080	1.756	6.836	V
<i>Mutaties reserves tijdens begrotingjaar</i>					
Mutatie reserve verkiezingen (onttrekking)	480	480	480	0	
Mutatie reserve GHIJ (onttrekking)	-500	-500	-897	-397	N
Mutatie reserve RWZI Utrecht (toevoeging)					
Mutatie reserve Waterbeheer 900 jaar (toevoeging)	0	0	-27	-27	N
Nog te bestemmen resultaat Watersysteemheffing (1)	-6.325	-5.100	1.312	6.412	V

Kostendrager	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	V/N
Zuiveringsheffing					
Totale netto lasten (a)	52.343	52.648	49.874	2.774	V
<i>Opbrengsten</i>					
Belastingopbrengsten	57.418	60.262	59.236	-1.026	N
Kwijtscheldingen	0	-2.450	-3.046	-596	N
Oninbaar	0	-394	-567	-173	N
Totaal opbrengsten (b)	57.418	57.418	55.623	-1.795	N
Resultaat voor mutaties reserves (b-a)	5.075	4.770	5.749	979	V
<i>Mutaties reserves tijdens begrotingjaar</i>					
Mutatie reserve afkoppelen UH (onttrekking)	0	0	246	246	V
Mutatie reserve verkiezingen (onttrekking)	410	410	410	0	
Mutatie reserve RWZI Utrecht (toevoeging)	-750	-500	-2.506	-2.006	V
Mutatie reserve Waterbeheer 900 jaar (toevoeging)	0	0	-23	-23	V
Nog te bestemmen resultaat Zuiveringsheffing (2)	4.735	4.680	3.876	-804	N
Totaal nog te bestemmen resultaat (1+2)	-1.590	-420	5.188	5.608	V

Bedragen zijn in duizenden euro's

4.2. Toelichting kostendragers

4.2.1. Toelichting kostendrager Watersysteemheffing

Totale netto lasten		
Voordeel op variabele lasten veroorzaakt door lagere uitgaven als gevolg van incidentele meevallers in reguliere beheerstaken, zoals vrijval van gereserveerde bedragen bij de afwikkeling van waterakkoorden uit oude jaren, vrijval van reserveringen op in het verleden afgesloten projecten en voordeel uit gewijzigde financieringswijze voor landinrichtingskosten. Van het incidenteel beschikbaar gestelde budget voor het ICT Migratieproject is meer dan de helft in 2015 nog niet uitgegeven, zodat dit bedrag beschikbaar is voor de werkzaamheden ten behoeve van dit project in 2016. Door het kritisch beoordelen van de noodzaak tot externe ondersteuning is bespaard op uitgaven van externe deskundigen, waardoor een besparing in 2015 is behaald.	1.947	V
Voordeel op personele lasten wegens het niet inzetten in 2015 van het incidentele transitiebudget dat in de eerste begrotingswijziging was toegekend. Tevens is minder uitgegeven aan inhuur derden door meer inzet van eigen personeel op projecten.	1.199	V
Voordeel op overige opbrengsten als gevolg van detachering van eigen personeel bij projecten waarvoor bijdragen zijn ontvangen ter dekking van personeelslasten. Deze waren niet begroot. Tevens is een deel van de voorziening groot onderhoud voor het pand aan Poldermolen 3 is vrijgevallen in verband met de voorgenomen verkoop van het gebouw.	2.455	V
Totale netto lasten	5.601	V

Totale opbrengsten		
Het voordeel op belastingopbrengsten wordt veroorzaakt door afwikkeling van belastingopbrengsten uit oude jaren. Feitelijk zijn dit afwijkingen ten opzichte van de prognoses die bij de jaarafsluiting 2014 als 'nog te realiseren opbrengsten en verminderingen' zijn verwerkt. De verwachte daling van 5% van de WOZ-waarde, die bij de vaststelling van het belastingtarief in de heffingsmaatstaven 2015 was opgenomen is uitgebleven. Hierdoor is een hogere belastingopbrengst ontvangen.	1.235	
Totale opbrengsten	1.235	V
Resultaat voor mutaties reserves	6.836	V

4.2.2. Toelichting kostendrager Zuiveringsheffing

Totale netto lasten		
Het voordeel op variabele lasten wordt veroorzaakt door incidenteel lagere kosten voor exploitatie en beheerstaken van de RWZI Utrecht en overige zuiveringen. Door het kritisch beoordelen van de noodzaak tot externen ondersteuning is bespaard op uitgaven van externe deskundigen, waardoor een besparing in 2015 is behaald.	2.731	V
Voordeel op personele lasten wegens het niet inzetten in 2015 van het incidentele transitiebudget dat in de eerste begrotingswijziging was toegekend. Tevens is minder uitgegeven aan inhuur derden door meer inzet van eigen personeel op projecten.	188	V
Kapitaallasten (rente en afschrijvingen) laten een klein voordeel zien als gevolg van de gedaalde rentekosten, waarvan het grootste deel reeds in de eerste begrotingswijziging was verwerkt.	300	V
Nadeel op overige opbrengsten wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat minder projecten zijn uitgevoerd dan begroot, waardoor ook een lagere doorbelasting van interne uren aan investeringsprojecten heeft kunnen plaatsvinden dan is begroot.	-445	N
Totale netto lasten	2.774	V

Totale opbrengsten		
Het nadeel op de belastingopbrengsten wordt veroorzaakt door afwikkeling van belastingopbrengsten uit oude jaren. Feitelijk zijn dit afwijkingen ten opzichte van de prognoses die bij de jaarafsluiting 2014. Omdat 2014 het eerste jaar van de belastingsamenwerking BghU was ontbraken de historische gegevens om betrouwbare prognoses op te stellen. De lagere opbrengst is een incidenteel resultaat.	1.795	N
Totale opbrengsten	1.795	N
Resultaat voor mutaties reserves	979	V

5. REKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORT

5.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoort

	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Vershil begroting na BW/ rekening	Vershil in %
Lasten						
Rentelasten	10.144	10.399	8.899	8.504	395	
Afschrijvingen	25.208	25.540	24.540	24.632	-92	
Totaal kapitaallasten J	35.352	35.939	33.439	33.136	303	1
Salarissen	22.043	23.113	22.815	21.818	997	
Uitkeringen	330	225	225	1.504	-1.279	
Sociale lasten	5.828	6.053	5.915	5.386	529	
Personeel van derden	1.388	1.577	2.585	1.173	1.412	
Overige personeelslasten	1.169	1.311	1.367	1.701	-334	
Totaal personele lasten K	30.758	32.279	32.907	31.582	1.325	4
Duurzame gebruiksgoederen	160	115	207	243	-36	
Overige verbruiksgoederen	3.612	3.804	3.839	3.338	501	
Energie	3.989	4.278	4.082	4.017	65	
Huren, pacht en andere rechten	165	140	140	172	-32	
Leasebetalingen operational lease	2.183	1491	2.010	2.069	-59	
Verzekeringen	247	372	284	251	33	
Belastingen	50	55	55	25	30	
Onderhoud door derden	6.861	10.287	7.756	5.568	2.188	
Overige diensten door derden	19.746	20.487	22.383	19.326	3.057	
Bijdragen aan overheden	10.450	14.218	12.996	12.659	337	
Bijdragen aan overigen	306	218	218	518	-300	
Toevoegingen aan voorzieningen	4.904	3.403	4.641	5.687	-1.046	
Totaal variabele lasten L	52.673	58.868	58.611	53.873	4.738	8
Totaal lasten	118.783	127.086	124.957	118.591	6.366	5
Baten						
Interne rentebaten	1.533	1.400	1.400	1.561	161	
Baten ivm salarissen en sociale lasten	245	0	0	443	443	
Verkoop van overige goederen	160	0	0	0	0	
Opbrengst uit grond en water	54	0	0	35	35	
Opbrengst uit overige eigendommen	152	186	186	164	-22	
Diensten derden/overige opbrengsten	2.645	2.263	3.486	4.640	1.154	
Bijdragen van overheden	8.516	10.699	8.267	8.215	-52	
Bijdragen van overigen	52	80	80	155	75	
Vrijval voorzieningen	0	0	0	1.049	1.049	
Totaal baten M	13.357	14.628	13.419	16.262	2.843	21
Saldo lasten / baten	105.426	112.458	111.538	102.329	9.209	8
Geactiveerde lasten N	4.239	4.250	4.250	3.416	-834	
Netto lasten (totaal nog te dekken)	101.187	108.208	107.288	98.913	8.375	8
Dekking waterschapsbelastingen O	102.023	106.978	106.978	106.418	-560	-1
Resultaat voor mutaties reserves	836	-1.230	-310	7.505	7.815	
Mutaties bestemmingsreserves	-1.141	-360	-110	-2.317	-2.207	
Nog te bestemmen resultaat 2015	-305	-1.590	-420	5.188	5.608	

5.2 Toelichting rekening naar kosten- en opbrengstsoort

J. Kapitaallasten

Algemeen

De kapitaallasten zijn opgebouwd uit de rente- en afschrijvingskosten van het waterschap. Beide componenten worden hieronder afzonderlijk toegelicht.

Rentelasten	Rekening 2014	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	Verschil In %
Rente geldleningen	8.600	7.499	6.933	566	
Rente GHJ (interne rente)	1.533	1.400	1.561	-161	
Rente rekening courant	11	0	10	-10	
Totaal	10.144	8.899	8.504	395	4

Bedragen zijn in duizenden euro's

Rentelasten

De rentelasten over 2015 zijn € 395.000 lager dan begroot. In de bovenstaande tabel wordt een specificatie van dit verschil gegeven. In de paragraaf financiering van het jaarverslag is een nadere analyse opgenomen.

Rente geldleningen

Er is in het lopende jaar een bedrag van € 14.128.789 aan reguliere aflossingen betaald. In 2015 is voor de financiering een lening van € 6.000.000 aangetrokken. Op basis van de opbrengst van GHJ is in 2015 interne rente met een bedrag van € 1.561.000 berekend.

Afschrijvingen	Rekening 2014	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	Verschil In %
Materiële vaste activa	25.208	24.540	24.417	123	
Financiële vaste activa	0	0	215	-215	
Totaal	25.208	24.540	24.632	-92	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Afschrijvingen

Op 8 juli 2015 heeft het Algemeen Bestuur het bestuursbesluit met de eerste begrotingswijziging 2015 vastgesteld. Door deze wijziging is het bedrag van de afschrijvingen in de begroting 2015 met een bedrag van € 1.000.000 geactualiseerd. De afschrijving van de financiële vaste activa heeft betrekking op de afkoop van landinrichtingsrente Lopikerwaard.

K Personele lasten

	Rekening 2014	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	Verschil In %
Salarissen	22.043	22.815	21.818	997	
Uitkeringen	330	225	1.504	-1.279	
Sociale lasten	5.828	5.915	5.386	529	
Personeel van derden	1.388	2.585	1.173	1.412	
Overige personeelslasten	1.169	1.367	1.701	-334	
Totaal	30.758	32.907	31.582	1.325	4

Bedragen zijn in duizenden euro's

Personele lasten

In 2015 zijn de personele lasten € 1.694.000 lager door het flexibel inzetten van personeel en minder inhuur van externe capaciteit. Het budget voor Transitie is met een bedrag van € 1.000.000 is niet besteed in 2015. Daarnaast zijn door het inzetten van eigen personeel op externe projecten zoals Dijkverzwaring Centraal Holland en KWA+ de personele lasten € 664.000 lager. De doorbelasting van de personele lasten op externe projecten is niet in de begroting opgenomen.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2014 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT regelt naast de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector ook een maximering van de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan ontslagvergoedingen.

In het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is het publiceren van informatie in de jaarrekening verplicht. Voor meer informatie over de WNT verwijzen wij u naar paragraaf 5.9 van het jaarverslag.

Naam	Functie	Duur dienstverband	Omvang dienstverband
J. Goedhart (topfunctionaris in loondienst)	secretaris directeur	01-01-2015 t/m 31-12-2015	1,0 fte
E.Th. Meuleman (gewezen topfunctionaris in loondienst)	projectdirecteur	01-01-2015 t/m 31-12-2015	1,0 fte

Naam	Beloning	Belastbare kosten-vergoeding	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen	Jaar beëindiging
J. Goedhart	€ 122.281	€ 0	€ 15.298	n.v.t.	n.v.t.
E. Th. Meuleman	€ 112.168	€ 0	€ 14.969	n.v.t.	n.v.t.

L. Variabele lasten

	Rekening 2014	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	Verschil in %
Duurzame gebruiksgoederen	160	207	243	-36	
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	3.612	3.839	3.338	501	
Energie	3.989	4.082	4.017	65	
Huren, pacht en andere rechten	165	140	172	-32	
Leasebetalingen operational lease	2183	2.010	2.069	-59	
Verzekeringen	247	284	251	33	
Belastingen	50	55	26	29	
Onderhoud door derden	6.861	7.756	5.568	2.188	
Overige diensten door derden	19.746	22.383	19.326	3.057	
Bijdragen aan overheden	10.450	12.996	12.659	337	
Bijdragen aan overigen	306	218	518	-300	
Toevoegingen aan voorzieningen	4.904	4.641	5.687	-1.046	
Totaal	52.673	58.611	53.873	4.738	8

Bedragen zijn in duizenden euro's

Overige gebruiks- en verbruiksgoederen

In 2015 zijn de overige gebruiks- en verbruikskosten in totaal € 501.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door minder kosten voor werkkleding (€ 59.000), druk en bindwerken (€ 85.000), overige aankopen (€ 68.000) en in totaal minder kosten voor verbruik chemicaliën RWZI (€ 181.000).

Onderhoud door derden

De realisatie van de post onderhoud door derden is € 2.188.000 lager dan in de begroting is vastgesteld. In begroting 2015 is een bedrag van € 1.610.000 voor onvoorziene posten in de organisatie opgenomen. Daarnaast is er een bedrag van € 600.000 in de begroting opgenomen voor indexering jaarbudgetten. In het boekjaar 2015 zijn deze bedragen niet besteed.

Overige diensten door derden

De post overige diensten derden laat per saldo een onderschrijding van € 3.058.000 zien op een begroot totaal van € 22.382.000. Hieronder een volgt een overzicht van de grootste onderschrijdingen.

Onderschrijdingen groter dan € 200.000	
Overige diensten derden (inclusief centraal ICT budget + migratieproject)	1.155
Externe deskundige adviezen	941
Laboratoriumkosten	538
Grensoverschrijdend afvalwater + heffing effluent	319
Totaal	2.953

Bedragen zijn in duizenden euro's

M. Baten

	Rekening 2014	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Vershil begroting na BW/ rekening	Vershil in %
Interne rentebaten	1.533	1.400	1.561	161	
Baten ivm salarissen en sociale lasten	245	0	443	443	
Verkoop van overige goederen	160	0	0	0	
Opbrengst uit grond en water	54	0	35	35	
Opbrengst uit overige eigendommen	152	186	164	-22	
Diensten voor derden/overige opbrengsten	2.645	3.486	4.640	1.154	
Bijdragen van overheden	8.516	8.267	8.215	-52	
Bijdragen van overigen	52	80	155	75	
Vrijval voorzieningen	0	0	1.049	1.049	
Totaal baten	13.357	13.419	16.262	2.843	21

Bedragen zijn in duizenden euro's

Interne rente baten

De opbrengst van de interne doorberekening rente GHJ is € 161.000 hoger dan in de begroting is opgenomen.

Baten in verband met salarissen en sociale lasten

In de begroting 2015 is geen rekening gehouden met de ontvangsten voor uitkeringen ziektewet (€ 169.000) en detachering personeel (€ 274.000).

Diensten voor derden/overige opbrengsten

Specificatie diensten voor derden/overige opbrengsten	Realisatie 2015
Interne doorbelastingen MRB	1.363
Overdrachtsommen Amsterdam-Rijnkanaal 2015	1.223
Opbrengst grensoverschrijdend afvalwater	1.110
Bijdragen overhead + saldo Dijkverzwaring Centraal, Winnet en Platform Crisisbeheersing MN	329
Restitutie vordering Oude Sluis	212
Afrekening project herstel Oevererosie	202
Diverse kleine bedragen	200
Totaal	4.639

Bedragen zijn in duizenden euro's

Op basis van het besluit van het College met betrekking tot de verdeling van de overdrachtsommen kanaalsloten ARK is een bedrag van € 1.223.000 als extra opbrengst verwerkt in de exploitatie.

Bijdragen van overheden

Specificatie bijdragen van overheden	Realisatie 2015
Bijdrage deelnemende partijen MRB	7.450
Bijdrage + afrekening provincie vaarwegbeheer 2012 t/m 2015	264
Bijdrage deelnemende partijen Winnet	252
Bijdrage deelnemende partijen Platform Crisisbeheersing Midden Nederland (PCMN)	120
Bijdrage template serious game	85
Diverse kleine bijdragen	44
Totaal	8.215

Bedragen zijn in duizenden euro's

N. Geactiveerde lasten

	Rekening 2014	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	Verschil In %
Geactiveerde personeelslasten projecten	3.467	3.121	2.300	-821	
Geactiveerde bouwrente	772	800	638	-162	
Geactiveerde baggerprojecten		329	478	149	
Totaal	4.239	4.250	3.416	-834	-20

Bedragen zijn in duizenden euro's

Geactiveerde personeelslasten zijn de kosten van de uren van de medewerkers van het waterschap, die worden besteed aan de uitvoering van investeringsprojecten. De directe kosten van de uren zijn verhoogd met de toe te rekenen kosten voor overhead. Deze personeelslasten worden onttrokken aan de exploitatie en opgenomen in de integrale kostprijs van de investeringsprojecten. In 2015 is de begroting van de investeringen naar beneden bijgesteld. Door een lager niveau van investeringen en vertraagd starten van projecten zijn de geactiveerde personeelslasten in totaal € 670.000 (€ 149.000 - € 821.000) lager dan in de begroting 2015 is opgenomen.

Bouwrente is de rente die voortvloeit uit de financiering van uitgaven gedurende de uitvoering van investeringsprojecten. Deze rente wordt onttrokken aan de exploitatie en opgenomen in de integrale kostprijs van de investeringsprojecten. De geactiveerde bouwrente bedraagt in 2015 € 638.000 en is € 162.000 lager dan begroot.

O. Waterschapsbelastingen

Netto belastingopbrengst per categorie	Rekening 2014	Begroting 2015 na BW	Rekening 2015	Verschil begroting na BW/ rekening	Verschil in %
Watersysteemheffing ingezetenen	19.057	19.902	19.486	-416	
Watersysteemheffing gebouwd	24.647	25.226	26.734	1.508	
Watersysteemheffing ongebouwd	2.808	4.383	4.542	159	
Watersysteemheffing natuur	118	49	33	-16	
Zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing	55.393	57.418	55.623	-1.795	
Netto belastingopbrengsten	102.023	106.978	106.418	-560	-1

Bedragen zijn in duizenden euro's

In het jaarverslag 2015 staat een uitgebreide toelichting op de belastingopbrengsten.

6. SPECIFICATIES

In paragraaf 6.1 wordt een totaaloverzicht gegeven van alle (investerings)projecten die aan het begin van het begrotingsjaar nog onderhanden zijn en die in het lopende jaar zijn gestart.

Hieronder worden de opgenomen kolommen in de totaaloverzichten nader toegelicht.

Categorie activa	Naam categorie activa
OHW t/m 2015	OHW = onderhanden werken, betreft projecten die op 31 december 2015 nog onderhanden zijn.
(Des)investeringen 2015	Gerealiseerde kosten in 2015 van de projecten.
Doorbelasting aan derden 2015	Ontvangen doorbelasting aan derden in 2015.
Subsidie 2015	Ontvangen subsidie in 2015.
Totaal mutatie 2015	Som van (des)investeringen minus doorbelasting aan derden minus subsidie.
Overboeking OHW 2015	Projecten die in 2015 gereedgekomen zijn en daardoor niet meer onderhanden zijn.
OHW t/m 2015	Projecten die op 31 december 2015 nog onderhanden zijn.
Start jaar	Startjaar van een project.
Restant krediet 2015	Betreft het nog aanwezige krediet van lopende projecten per 31 december 2015 (zonder lopende verplichtingen). Ontvangen subsidies worden niet met de kredietruimte verrekend.

6.1 Specificatie onderhanden werk en restant krediet per 31-12-2015

Categorie activa	OHW t/m 2014	(Des)Investering 2015	Doorbelasting aan derden/Subsidie 2015	Totaal mutatie 2015	Overboeking OHW 2015	OHW t/m 2015	Restant krediet t/m 2015
Gronden	11.562	-135.657	9.887	-145.544	135.773	1.791	4.262.281
Overige bedrijfsmiddelen	1.222.541	663.248	0	663.248	-697.001	1.188.787	670.758
Bedrijfsgebouwen/woonruimten	1.600	181.946	11.074	170.872	8.554	181.026	2.915.224
Waterkeringen	8.082.442	6.486.700	56.284	6.430.416	-6.264.313	8.248.545	5.515.844
Watergangen, kunstwerken en gemalen	3.543.315	10.784.283	784.061	9.235.653	-7.284.336	6.259.201	10.433.307
Zuiveringstechnische werken	1.855.654	5.220.626	0	5.220.626	-3.011.423	4.064.858	7.252.798
Paden en bruggen (voorheen wegen)	53.967	661.134	0	661.134	-715.011	91	84.899
Totaal	14.771.082	23.862.279	861.305	22.236.404	-17.827.758	19.944.298	31.135.111

Voor een gedetailleerde toelichting op de kredieten wordt verwezen naar het jaarverslag hoofdstuk 4 Investerings.

Op basis van de uitputting in 2015 van de kredieten is de inschatting dat de beschikbaar gestelde kredieten toereikend zijn voor de totale uitvoering van de projecten.

6.2 Staat van vaste schulden

Staat van vaste schulden										
nummer				datum	einddatum	saldo	lening	rente	aflossing	saldo
lening	bedrag	omschrijving	%	rente	lening	31-12-2014	2015	2015	2015	31-12-2015
68	4.537.802,16	NN 170830001	7,300	20-jul	20-07-2015	226.890		16.563	226.890	0
75	34.033.516,21	NWB 10028647	2,588	1-aug	01-08-2044	10.890.723		869.986	1.361.339	9.529.384
79	4.537.802,16	NWB 10014419	5,750	27-feb	27-02-2022	1.452.096		83.496	181.512	1.270.584
82	771.426,37	Oude sluis	1,000	per mnd	31-12-2028	388.697		3.887	26.004	362.693
83	6.806.703,24	NWB 10015886	4,590	1-mei	01-05-2024	2.722.681		124.971	272.268	2.450.413
84	15.882.307,56	NWB 10020341	6,010	18-mei	18-05-2020	4.764.692		286.358	794.115	3.970.577
85	15.882.307,56	NWB 10020340	2,341	1-jun	01-06-2046	6.988.215		391.021	0	6.988.215
88	6.000.000,00	NWB 10021710	3,880	6-dec	06-12-2018	4.800.000		186.240	1.200.000	3.600.000
95	10.000.000,00	NWB 10022568	3,510	28-feb	28-02-2018	8.000.000		280.800	2.000.000	6.000.000
96	10.000.000,00	SNS NL/ASN150	4,240	23-dec	23-12-2018	2.666.740		113.070	666.660	2.000.080
97	25.000.000,00	NWB 10023587	3,990	7-jan	07-01-2030	16.000.000		638.400	1.000.000	15.000.000
98	15.000.000,00	NWB 10024210	3,650	29-jun	29-06-2030	9.600.000		350.400	600.000	9.000.000
99	10.000.000,00	NWB 10024494	4,345	30-sep	30-09-2030	6.400.000		278.080	400.000	6.000.000
100	10.000.000,00	NWB 10024613	4,045	31-mrt	31-03-2031	6.800.000		275.060	400.000	6.400.000
102	20.000.000,00	NWB 10028690	3,085	1-okt	02-10-2034	14.400.000		681.069	0	14.400.000
103	15.000.000,00	NWB 10028648	3,941	1-aug	01-08-2044	15.000.000		833.789	0	15.000.000
104	35.000.000,00	NWB 10028691	4,199	1-sep	01-09-2045	35.000.000		2.118.232	0	35.000.000
105	25.000.000,00	NWB 10026405	3,280	31-jul	31-07-2018	20.000.000		656.000	5.000.000	15.000.000
106	15.000.000,00	NWB 10027481	3,110	1-jul	01-07-2041	15.000.000		466.500	0	15.000.000
107	12.000.000,00	NWB 10028605	1,924	18-dec	01-08-2039	12.000.000		142.956	0	12.000.000
108	6.000.000,00	NWB 10028683	1,548	1-aug	01-08-2040		6.000.000	39.697	0	6.000.000
Subtotaal leningen bij financiële instellingen						193.100.735	6.000.000	8.836.574	14.128.789	184.971.946
101	15.564,66	Obligatielening	2,500			15.565				15.565
Totaal vaste schulden						193.116.300	6.000.000	8.836.574	14.128.789	184.987.511

Bedragen zijn in euro's

7. CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2015 van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de exploitatierekening 2015 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Waterschapsbesluit. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Waterschapsbesluit en het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het waterschap.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van het waterschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 109, derde lid, onderdeel d, van de Waterschapswet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 26 mei 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J.M.A. Drost RA

8. BESLUIT

Opmaak, ter inzage legging en vaststelling

Deze rekening is aldus opgemaakt door het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden d.d. 24 mei 2016.

, dijkgraaf
P.J.M. Poelmann

, secretaris-directeur
J. Goedhart

Deze rekening heeft, na voorafgaande kennisgeving, met alle bescheiden van 23 juni 2016 t/m 6 juli 2016 voor een ieder ter inzage gelegen.

Deze rekening is op 6 juli 2016 vastgesteld door het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

, voorzitter
P.J.M. Poelmann

, secretaris
J. Goedhart